

forslagene Nr. 43 og 55, skal jeg tage mig den Frihed at supplere Ordførerskabet med nogle ganske enkelte Bemærkninger angaaende disse Forslag. Hvad Forslaget under Nr. 43 angaar, saa er det stillet til § 109, og jeg skal tillade mig, for at forebygge Misforstaaelse, at oplæse selve de Ord, som der her er Tale om. Der staar i Lovforslagets § 109 i Begyndelsen: „Hvad enten Overenskomst om Vederlag er sluttet i Forvejen eller ikke, maa ingen Sagfører kræve højere Betaling, end der skønnes billigt“. Det er dette Forbehold „hvad enten Overenskomst om Vederlag er sluttet i Forvejen eller ikke“, som et Mindretal af Udvalget vil foretrække at faa udstemt. Den ærede Ordfører for Afdelingen opfordrede til at nævne *andre Lovbestemmelser*, der vilde være lige med Lovforslagets her. Jeg skal tillade mig dertil at sige, at det, som er det ejendommelige her, er, at vi have ikke *andre Forhold*, der ere som dette. Opfordringen til at nævne Eksempler paa saadanne Bestemmelser i lignende Forhold er derfor ikke berettiget. Det særegne ved det her omhandlede Forhold blev slet ikke berørt af den ærede Ordfører for Afsnittet. Sagen er jo den, at Overenskomst angaaende et ubilligt Salær til Sagføreren kan være truffen med en anden end Sagføreren. Den træffes paa denne Maade f. Eks.: en Syppige gaar hen til en Marskandiser og køber en Symaskine. Hun faar den paa de bekendte Afbetalings- og Lejebetingelser, yderst haarde i alle Retninger, og der staar en udtrykkelig Bestemmelse i Leje- og Købekontrakten, som hun ved sin Underskrift gaar ind paa, om, at i Tilfælde af Søgmaal angaaende denne Kontrakt skal hun betale det Salær til Medkontrahentens altsaa Marskandiserens Sagfører, som af Sagføreren opgives i Regning. Det er et ganske simpelt praktisk Tilfælde, og det er et, der forekommer jævnligt. Der er altsaa her det Forhold, at en Trediemand binder en Mand af Publikum paa en ufordelagtig Maade over for Trediemandens Sagfører. Det er navnlig i disse kombinerede Salgs- og Lejekontrakter, at Overenskomst mellem Sælger eller Ejer og Køber eller Lejemodtager indeholder meget ugunstige Bestemmelser for den ene Kontrahent, ejendommelig ugunstige i den Henseende, at der

stipuleres Fordele for Trediemand, nemlig den eventuelle Sagfører. Et saadant Forhold er det fuldstændig berettiget, at Lovgiveren har for Øje og søger at forhindre. Den ærede Ordfører for Afsnittet sagde — det forekommer mig i lidt stærke Ord — noget om, at det skulde være umoralsk at have en saadan Bestemmelse. Jeg vil ikke bruge saa stærke Ord, men jeg vil dog tillade mig at sige, at der er ikke noget, der er mindre tiltalende for en Dommer — det fik at være —, men som er mere nedbrydende for Tilliden til Retsafgørelserne end det, at man ser, at der ved en Dom er statueret et Resultat, som almindelige Mennesker harmes over, og hvorom enhver retsindig Mand siger: Dette burde aldrig have været statueret ved en Dom. Det statueres kun, fordi Dommeren ikke kunde gaa uden om det, da der mellem domfældte og hans oprindelige Medkontrahent, Marskandiseren, eller hvem det nu er, foreligger en Kontrakt, som er det ufravigelige Grundlag for Rettens Dom. Det er i høj Grad beklageligt, siger jeg, ikke blot for Dommeren — det fik at være, det maa Dommeren se at finde sig i, selv om han oprøres derved — men for Befolkningens Tillid til Retshaandhævelsen, at Dommeren skal være nødt til at paalægge domfældte at udrede noget, der er aabenbart ubilligt. Befolkningen skal helst se, at det, der bliver slaaet fast ved Dom, ikke alene er, hvad den formelle Retfærdighed kræver, men at det reelt er et saadant Resultat, at enhver Mand maa sige: Ja, saadan bør det være. Derfor tager jeg mig den Frihed at mene, at den Bestemmelse, som Kommissionen her har sat ind i Lovforslaget og den højtærede Minister tilegnet sig ved at forelægge Lovforslaget med den, den er ikke forkastelig, den har gode Sider; jeg deltager ikke i at sætte den ud og kan ikke tilraade det høje Ting at gøre det. — Det hænger lidt sammen med det senere Forslag under Nr. 55, hvor der er et lignende Forhold mellem Afsnittets meget ærede Ordfører og Udvalgets øvrige Medlemmer. Under Nr. 55 foreslaar et Flertal i Udvalget, at der skal indsættes følgende: „Tilkendelse af Sagens Omkostninger skadesløst eller efter Regning eller overhovedet paa anden Maade end med et bestemt, i Dommen